

2022-10-14

Europaforum Norra Sveriges synpunkter på EU-kommissionens förslag till förordning om restaurering av natur

Europaforum Norra Sverige (EFNS) är ett nätverk för politiker på lokal och regional nivå från Norrbotten, Västerbotten, Jämtland Härjedalen och Västernorrland. EFNS är en mötesplats och kunskapsarena där EU:s politik analyseras och diskuteras i de avseenden där den berör norra Sverige. EFNS bevakar Europafrågor för att påverka EU:s lagstiftning, EU:s strategier och handlingsprogram samt EU:s budget. Syftet med EFNS är att tillvara ta norra Sveriges intressen både på den europeiska arenan och i förhållanden till den nationella nivån i frågor med ett tydligt europeiskt perspektiv.

Europaforum Norra Sverige instämmer i behovet av att skydda ekosystem och säkerställa att ekosystem fungerar och att biologisk mångfald gynnas, men ifrågasätter om EU-kommissionens förslag om juridiskt bindande och detaljerade mål för återställande av natur är en lagstiftning som är effektiv och rimlig.

Lagförslaget berör alla typer av landområden – skog, jord och vatten. Dessa regleras redan genom nationell lagstiftning och är ofta en resurs i lokal företagsverksamhet, exempelvis skogsbruk och jordbruk.

Vi ser en risk med att den föreslagna lagstiftningen kan krocka med ägande- och brukanderätten, det kommunala självstyret och planmonopolet, nationella mål om fossilfrihet och tillväxt i bioekonomin, jordbrukspolitik, livsmedelsstrategin samt det nationella självbestämmandet i skogliga frågor.

EFNS ståndpunkter i korthet:

- Rådigheten över skogen. Vi stödjer riksdagens invändning per den 21 september 2022 om att förslaget strider mot principerna om subsidiaritet och proportionalitet.
- Definition av återställande. Återställande av ekosystem bör handla om att återställa ekosystems förmåga till leverans av nyttigheter, exempelvis biomassa, jordbruksprodukter, habitat eller biologisk mångfald.
- Problemet med procentsatser. Flera av målen i lagförslaget anges i procentsatser i stället för i absoluta tal. Det kan ge orimliga konsekvenser i fall där en stad, en region eller ett land redan presterar väl inom ett område.
- Osäkerheten med referensnivåer. EU-länders rapportering av status när det gäller biologisk mångfald, habitat och definition för andel skyddad skog bör beräknas på samma sätt i medlemsländerna för att bli jämförbara.
- Behovet av en producerande landsbygd. I oroliga tider med brist på energi och konstgödsel och ökande matpriser är det extra oansvarigt att föreslå nedläggning och omläggning av mark i produktion.

Rådigheten över skogen

Skogen är enligt vårt fördrag med EU en nationell angelägenhet. Vi ställer oss bakom riksdagens invändning per den 21 september 2022 att förslaget om återställande av natur strider mot principen om subsidiaritet. Vi stödjer riksdagens uttalande att förslaget medför en detaljreglering av jord- och skogsbruk som inte står i proportion till förslagets mål och syfte. Vi tror att insatser för ökad biologisk mångfald kopplad till markanvändning ska ske i samråd med lokala krafter och med respekt för lokal kunskap samt ägande- och brukanderätten.

Definition av återställande

Det har skett en gradvis förskjutning hos EU-kommissionen när det gäller definitionen om vad som är återställande av ekosystem. Det har tidigare gällt ekosystem som varit skadade och behöver återställas. I det presenterade lagförslaget är betydelsen förskjuten till att återställande kan betyda att väl fungerande produktionsmark tas ur bruk för att skapa "natur". Vi anser att detta behöver klargöras. Återställande av ekosystem bör återigen handla om att återställa ett ekosystems förmåga till leverans av en eller flera nyttigheter, exempelvis biomassa, jordbruksprodukter, habitat, biologisk mångfald eller andra nyttor från en biobaserad resurs.

Problemet med procentsatser

Flera av målen i lagförslaget anges i procentsatser i stället för i absoluta tal. Det kan ge orimliga konsekvenser i fall där en stad, en region eller ett land redan presterar väl inom ett område. Kraven på ökning angiven i procent blir då betydligt större för dem som redan presterar väl. Sverige har redan kommuner med mycket stor grönyta. Att öka den ytterligare med fem procent kan helt enkelt vara ogörligt. Samtidigt kan en stad i centrala Europa med väldigt låg andel grönyta få mycket låga krav på förändring. Sverige är glest befolkat och består till övervägande del av skogar, sjöar, vattendrag och fjäll. Trots detta får Sverige enligt lagförslaget mer än dubbelt så höga kostnader för att återställa natur jämfört med andra EU-länder; 0,13 procent av BNP (638 miljoner euro) för Sverige jämfört med 0,06 procent av BNP som är EU-medelvärdet.

Osäkerheten med referensnivåer

Vi anser att alla EU-länders rapportering av status när det gäller biologisk mångfald, habitat och definition för andel skyddad skog bör beräknas på samma sätt. Idag finns stora skillnader när Sverige rapporterar om förluster från förindustriell tid medan många andra EU-länder rapporterar med 1950-talet som utgångspunkt. Med nuvarande svenska val av referensnivå framstår Sverige som sämre jämfört med flera andra länder. Förslagen från EU-kommissionen riskerar därmed att få orimliga konsekvenser när de utgår från så skilda nivåer. Därför behöver rapportering kopplad till förslaget om återställande av natur harmonieras.

Behovet av en producerande landsbygd

I oroliga tider med brist på energi, konstgödsel och väntade problem med matförsörjningen är det extra oansvarigt att föreslå nedläggning och omläggning av mark i produktion. Tvärtom behöver vi utöka arealen främst för matproduktion. Jordbruksmarken i norra Sverige utgör idag mindre än två procent av den totala landarealen och finns insprängd i ett i övrigt dominerande skogslandskap. Minskande lönsamhet har under lång tid lett till att gårdar lagts ned och att jordbruksmarken minskat. Ett stort antal arter är beroende det

småbrutna jordbrukslandskapet och betande djur hjälper till att skapa några av våra artrikaste marker och bidrar till den biologiska mångfalden. Vi vill betona den stora betydelsen av norra Sveriges jordbruk och att en ökande livsmedelsproduktion i norra Sverige går hand i hand med skyddet av biologisk mångfald. Igenväxt åkermark behöver åter bli produktionsmark.

Antaget vid Europaforum Norra Sverige den 14 oktober 2022

Glenn Nordlund (S)
Ordförande EFNS
Region Västernorrland

Jonny Lundin (C)
Region Västernorrland

Erik Lövgren (S)
Kommunförbundet
Västernorrland

Åsa Ågren Wikström (M)
Vice ordförande EFNS
Region Västerbotten

Rickard Carstedt (S)
Region Västerbotten

Ann Åström (S)
Region Västerbotten

Nils-Olov Lindfors (C)
Region Norrbotten

Britta Flinkfeldt (S)
Norrbottens Kommuner

Anders Josefsson (M)
Norrbottens Kommuner

Elise Ryder Wikén (M)
Region Jämtland Härjedalen

Robert Uitto (S)
Region Jämtland Härjedalen

Jonas Andersson (S)
Kommunerna i Jämtlands
län

Daniel Danielsson (C)
Kommunerna i Jämtlands
län